

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Державний вищий навчальний заклад «Переяслав-Хмельницький
державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди»
Universitatea Pedagogica de Stat «Ion Creanga» (Молдова)
Варнський університет менеджменту (Болгарія)
Природничо-гуманітарний університет у Седльце (Польща)
Saint Leo University (США)
Charles University in Prague (Словаччина)
Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова
Черкаський національний університет
імені Богдана Хмельницького

**ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ЗАСАДИ
ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ
ФАХІВЦІВ НА КОМПЕТЕНТІСНІЙ ОСНОВІ**

Збірник наукових праць
IV Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції

.28 лютого 2017 р.

Частина I

Переяслав-Хмельницький – 2017

УДК 378.147:37.013.77

ББК 74р+74.58

П 86

Рекомендовано вченою радою ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди» (протокол № 7 від 3 лютого 2017 р.)

Рецензенти:

Шевчук Івона – доктор, Instytut Pedagogiki, Wydział Nauk Społecznych Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II;

Марусинець М.М. – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри психології і педагогіки Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова, Заслужений працівник освіти України;

Моторіна В.Г. – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри математики Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди.

Редакційна колегія:

Гусак П.М. – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри соціальної педагогіки та педагогіки вищої школи Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки;

Гусак Л.Є. – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри іноземних мов Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки;

Мартиросян Л.А. – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри соціальної педагогіки та педагогіки вищої школи Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки;

Онищенко Н.П. – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди»;

Сергійчук О.М. – кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди»;

Самойленко Н.І. – кандидат історичних наук, старший викладач кафедри педагогіки ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди»;

Сембрат А.Л. – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди»;

Шапран О.І. – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди»;

Шапран Ю.П. – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри теорії і методики професійної підготовки ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди».

Психолого-педагогічні засади професійної підготовки майбутніх фахівців на компетентнісній основі : зб. наук. праць IV Міжнар. наук.-практ. Інтернет-конф., 28 лютого 2017 р. : у 2 ч. / [наук. ред. О. І. Шапран ; уклад. : Н. П. Онищенко, О. В. Плужник]. – Переяслав-Хмельницький, (Київ. обл.) : ФОП Домбровська Я. М., 2017. – Ч. I. – 133 с.

Збірник наукових праць містить результати досліджень учених, викладачів, наукові пошуки докторантів, аспірантів, магістрантів із проблеми реалізації компетентнісного підходу в професійній підготовці майбутніх фахівців. Статті були апробовані на IV Міжнародній науково-практичній Інтернет-конференції «Психолого-педагогічні засади професійної підготовки майбутніх фахівців на компетентнісній основі» (ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди», м. Переяслав-Хмельницький, 28 лютого 2017 р.).

Для науково-педагогічних працівників, докторантів, аспірантів, студентів.

За достовірність фактів, назв, дат, посилань та літературних джерел тощо відповідальність несуть автори. Редколегія та видавництво не завжди поділяють їхні погляди.

ISBN 978-617-7009-49-6

ББК 74р+74.58

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ЗАСАДИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ НА КОМПЕТЕНТІСНІЙ ОСНОВІ

2. Кузмінський А. І. Моделювання освітньо-професійної підготовки майбутнього фахівця в контексті компетентнісного підходу / А. І. Кузьмінський // Вища освіта України. – 2012. – Т.1, № 3 (дод.1). – С. 29–42.
3. Луговий В. І. Ключові поняття сучасної педагогіки : навчальний результат, компетентність, кваліфікація / В. І. Луговий, О.М. Слюсаренко, Ж. В. Таланова // Педагогічна і психологічна науки в Україні / НАПН України. – К., 2012. – Т.1 : Загальна педагогіка та філософія освіти. – С. 23-38.
4. Маланюк Т. З. Туризм і краєзнавство в школі : навч.-метод. посіб. / Т. З. Маланюк. - 2-ге вид., доповн. - Івано-Франківськ : ПлайЦІТ, 2009. - 104 с.
5. Ткачівська І. М. Краєзнавча підготовка майбутніх учителів фізичної культури до роботи зі школярами / І.М. Ткачівська // Зб. наук. праць. Серія: Історія та географія. - Харків, 2007. - Вип. 25-26. - С. 209-211.

Руслан Кравець,

кандидат педагогічних наук,

*доцент кафедри української та іноземних мов,
Вінницький національний аграрний університет
(м. Вінниця, Україна)*

МЕХАНІЗМИ ПІДВИЩЕННЯ ВНУТРІШНЬОЇ МОТИВАЦІЇ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ АГРАРНОЇ ГАЛУЗІ У ПРОЦЕСІ ФОРМУВАННЯ ПОЛІКУЛЬТУРНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ НА ЗАНЯТТЯХ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Навчання – це вид діяльності з набуття, засвоєння знань, умінь і навичок, знаходження рішень навчальних завдань на практиці й теорії. Успішність формування полікультурної компетентності майбутніх фахівців аграрної галузі на заняттях іноземної мови значною мірою визначається пробудження мотивації через емоційний інтерес, зацікавленість студентів. У цьому процесі, звісно, ми віддаємо перевагу внутрішній мотивації, тобто майбутні фахівці аграрної галузі мають розуміти те, що, будучи цікавими для інших людей, вони зможуть досягти кращих результатів. Зовнішня мотивація у свою чергу лише доповнює внутрішню. Становлення

ЧАСТИНА I

мотивації і пізнавальної активності студентів є найважливішим чинником підвищення їхньої успішності в університеті. Про ефективність навчання судять, відштовхуючись від навчально-пізнавальної успішності студентів [7, с. 159-160].

На пізнавальну мотивацію сильно впливає діяльність педагога, яка передбачає вирішення наступних завдань: 1) вивчення особистості та її мотивації, визначення факторів, які впливають на розвиток; 2) виявлення педагогічних умов, сприятливих для становлення мотиваційної сфери особистості; 3) оволодіння прийомами організації навчально-пізнавальної діяльності, націлених на підвищення мотивації [1, с. 686].

Серед факторів, які детермінують успішність формування полікультурної компетентності майбутніх фахівців аграрної галузі можна виокремити соціологічні, психологічні, педагогічні. До соціологічних належать соціальні та соціально-демографічні чинники: соціальне становище й походження, місце проживання, рівень і якість професійної підготовки, статеві та вікові відмінності. До психологічних факторів відносяться інтелект, навчальна мотивація, загальні та спеціальні здібності, здатність до навчання і виховання, індивідуальний стиль діяльності, психологічний склад особистості. Педагогічні фактори (навчальний матеріал, організаційно-педагогічні умови, методи, прийоми, форми навчання) обумовлюють успішність навчально-виховного процесу. Вони дозволяють виявляти слабкі сторони в системі освіти, сприяють усуненню труднощів, з якими зіштовхуються студенти під час навчання. Ознайомившись із психолого-педагогічними роботами [2; 3; 4; 5; 6; 9; 10] й провівши низку спостережень, ми дійшли висновку, що незадовільну успішність демонструють ті студенти, у яких мотивація виражена на низькому рівні або є психологічні проблеми. Чим більший розрив між успішністю у школі та університеті, тим помітніші ці проблеми. Таким чином, успішність пізнавальної діяльності в університеті безпосередньо залежить від довузівської підготовки, а на основі отриманої середньої оцінки успішності можна спрогнозувати її подальший рівень у майбутніх фахівців аграрної галузі.

Організація пізнавальної діяльності майбутніх фахівців аграрної галузі з метою формування полікультурної компетентності

має психологічну і педагогічну обумовленість. На думку Л. Герасімчик, у якості визначальних педагогічних факторів виступають різноманітні аспекти організації навчально-виховного процесу. Згідно з нею розвиток внутрішньої мотивації пізнавальної діяльності майбутніх фахівців аграрної галузі відбувається тоді, коли:

- 1) студент шукає і відкриває нові знання, розв'язує завдання проблемного характеру;
- 2) розуміє важливість, доцільність, потрібність вивчення конкретної дисципліни в цілому й окремих її розділів;
- 3) новий матеріал пов'язаний зі засвоєними раніше знаннями, вміннями і навичками;
- 4) навчання є посилюючим для студента;
- 5) систематично перевіряється і оцінюється робота студентів (ними самими, викладачем або ПК);
- 6) панує комфортна психологічна атмосфера на практичному занятті;
- 7) поєднуються різні методи, форми, засоби навчання;
- 8) навчання поєднується із творчістю;
- 9) студенти вірять в успіх своєї роботи, на занятті створюється ситуація успіху.

Науковець робить цілком логічне припущення, що успіх навчання залежить безпосередньо від рівня навчальної самоорганізації здібностей студентів до самоврядування [1, с. 687]. У ході проведених досліджень ми також виявили певну закономірність: навчальна мотивація студентів із високим рівнем знань спрямована переважно на досягнення кінцевої мети пізнавальної діяльності, що свідчить про їхню високу стійкість; тоді, як мотиви слабких студентів націлені не на кінцеву мету, а на поточні умови навчальної діяльності та носять більше ситуативний характер, чим і пояснюється неможливість їхнього позитивного впливу ні на підтримку високого рівня пізнавальної активності й самоорганізації, ні на формування полікультурної компетентності майбутніх фахівців аграрної галузі на достатньому рівні, ні на навчальну успішність взагалі. Таким чином, звідси впливає актуальність підвищення внутрішньої мотивації пізнавальної діяльності майбутніх фахівців аграрної галузі в контексті формування полікультурної компетентності на заняттях іноземної мови.

Основою мотивації є потреба, тобто фізіологічне або психологічне відчуття нужди, дискомфорту, недоліку в чомусь. Спонування до діяльності може бути внутрішнім і зовнішнім. При зовнішній мотивації майбутній фахівець аграрної галузі береться за роботу під впливом стимулів заради отримання винагороди, заохочення, хорошої оцінки. Зовнішні мотиви не пов'язані безпосередньо з самим процесом діяльності, а сконцентровані на

ЧАСТИНА І

атрибутах цього процесу. Як наслідок, своїм ставленням до професійної підготовки майбутні фахівці аграрної галузі складають враження, що вони відвідують університет головним чином для того, щоб скласти залік, іспит, курсову, дипломну, магістерську роботи, отримати документ про вищу освіту [11, с. 58-59].

Традиційні методи навчання, строгий контроль, жорстке регламентування навчальної діяльності, стандартизація в університеті і сприяють розвитку зовнішньої мотивації. Крім того, така мотивація значно підтримуються батьками, які заохочують своїх дітей не за реальні досягнення у навчанні отримувати високі бали, а за якісь додаткові доручення, громадську роботу, спортивні досягнення, творчу самодіяльність чи активність у студентському профкомі. Таким чином, відбувається підміна мотиву навчальної діяльності.

Внутрішня мотивація, навпаки, пов'язана з самим процесом пізнавальної діяльності, тобто процедурою набуття знань, а також із психічними процесами, які відбуваються у свідомості людини. Внутрішня мотивація постає як прагнення здійснювати діяльність заради неї самої. Мотивована поведінка – це завжди результат усвідомленого або неусвідомленого вибору, а не механічний наслідок підштовхування до дії зовнішнім стимулом [8].

Нами було виявлено, що підвищенню внутрішньої мотивації майбутніх фахівців аграрної галузі на заняттях іноземної мови в процесі формування полікультурної компетентності сприяє таке методичне забезпечення як комунікативна мозкова атака, доведення та переконання, сугестія, метод долання перешкод, делегування, метод закріплення позитивного враження тощо. Крім того, важливу роль тут відіграють: створення навчальних полікультурних ситуацій, які спонукають студентів до усвідомлення свого Я-образу, адекватної самооцінки й культурної ідентифікації; реалізація діалогу культур; технологізація процесу вивчення іноземної мови професійного спілкування для конструктивної міжкультурної комунікації; функціонування викладача як фасилітатора навчально-пізнавальної діяльності майбутніх фахівців аграрної галузі.

Список використаних джерел

1. Герасимчик Л. В. Формирование мотивации и познавательной активности школьников – один из факторов повышения учебной успешности / Л. В. Герасимчик // Молодой учёный. – 2014. – № 6 (65). – С. 686-687.

2. Занюк С. С. Психологія мотивації : навч. посіб. / С.С. Занюк. – К.: Либідь, 2002. – 304 с.
3. Ильин Е. П. Мотивация и мотивы / Е. П. Ильин. – СПб.: Изд-во «Питер», 2000. – 324 с.
4. Кочарян О. С. Структура мотивації навчальної діяльності студентів / О. С. Кочарян, Є. В. Фролова, В. М. Павленко. – Х.: Нац. аерокосм. ун-т ім. М. Є. Жуковського, 2011. – 40 с.
5. Лозовецька В. Т. Мотивація як основа успішної діяльності сучасної особистості / В. Т. Лозовецька // Науково-методичне забезпечення професійної освіти і навчання: матеріали Звітної наук.-практ. конф. за 2015 р. – Київ: ІПТО НАПН України, 2016. – 19 квітня. – С. 35-37.
6. Макклеланд Д. Мотивация человека / Д. Макклеланд. – СПб.: Питер, 2007. – 672 с.
7. Попенко Т. В. Проблеми мотивації до навчання в умовах сучасного стану ринку праці / Т. В. Попенко, Ю. О. Васеньова // Інформаційні технології в освіті, науці та виробництві. – 2015. – № 4 (11). – С. 158-163.
8. Соколенко О. І. Педагогічні умови формування ціннісного ставлення студентів вищих педагогічних навчальних закладів до свого здоров'я [Електронний ресурс] / О.І. Соколенко // Науковий вісник Донбасу. – 2014. – № 428. – Режим доступу: <http://nvd.luguniv.edu.ua/archiv/NN28/index.html>
9. Хекхаузен Х. Мотивация и деятельность / Х. Хекхаузен. – 2-е изд. – СПб.: Питер, 2003. – 860 с.
10. Якобсон П. М. Психологические проблемы мотивации поведения человека / П.М. Якобсон. – М.: А.С.К., 2001. – 64 с.
11. Ryan R.M. Intrinsic and extrinsic motivations: Classic definitions and new directions / R.M. Ryan, E.L. Deci // Contemporary educational psychology. – 2000. – V. 25. – №1. – P. 54-67.

ЗМІСТ

Repida T., Țurcanu C. Conexiune și continuitate în formarea competențelor profesionale ale studentilor – viitoare cadre didactice.....	4
Бабченко Н. В. Компетентнісний підхід у професійній підготовці магістрів з фізики у ВНЗ Польщі.....	7
Багно Ю. М. Інклюзивне навчання: компетентнісний підхід у підготовці вчителя.....	12
Бережна Л. В. Компетентнісний підхід та його роль у сучасній вищій школі.....	15
Бережний Ю. М. Основні професійні компетентності майбутніх фахівців правоохоронних органів.....	20
Беценко Т. П. Лінгвокраєзнавча компетенція як необхідний складник підготовки вчителя-філолога.....	24
Білик Л. В. Етичні та психологічні аспекти готовності медичних працівників до роботи з хворими в термінальній стадії.....	27
Будянський Д. В. Риторика у системі формування комунікативної компетентності викладача вищої школи.....	32
Драниця П. Використання імітаційних ігор у процесі професійної підготовки фахівців у галузі охорони праці.....	37
Іщук В. В. Технології навчання майбутніх фахівців медичної галузі в процесі компетентнісного підходу до їх професійної підготовки...	42
Калаур С. М. Створення мотиваційно-ціннісної бази засобами особистісно орієнтованого навчання для формування мотиваційного компоненту готовності майбутніх фахівців соціальної сфери до розв'язання конфліктів.....	45

ЧАСТИНА І

Калюжка Н. С.

Упровадження компетентнісного підходу в практику роботи педагогічних ВНЗ.....50

Каменська І. С., Бокшиц О. М.

Особливості формування функціональної компетентності у процесі професійної підготовки майбутніх фахівців з охорони праці.....55

Карпенко О. Є.

Опікунська педагогіка в Польщі та перспективи її розвитку в Україні.....59

Кияшко К. Ю.

Поняття крос-культурної компетентності індустрії гостинності....62

Колесник Т. Г.

Розмежування понять «готовність до професійної діяльності» і «готовність до професійного саморозвитку» фахівців з туристичного обслуговування.....66

Кононенко І. А.

Порівняльний аналіз системи підготовки майбутніх учителів філологічних спеціальностей у Франції та Україні.....70

Коцур С. Г.

Мультимедійні технології у процесі навчання іноземної мови в сфері професійної освіти.....75

Кравець М.

Професійна компетентність майбутніх учителів фізичної культури в організації краєзнавчої діяльності учнів засобами велотуризму.....79

Кравець Р. А.

Механізми підвищення внутрішньої мотивації майбутніх фахівців аграрної галузі у процесі формування полікультурної компетентності на заняттях іноземної мови.....84

Крейдун Н. П., Поліванова О. Є., Невоснна О. А.,

Яворовська Л. М., Яновська С.Г.

Креативність як чинник розвитку загальних компетентностей студентів.....89

Кухтяк О. Я., Швай Р. І.

Формування досвіду професійної діяльності в процесі навчання ВНЗ.....94

Лаун С. Ю.

Взаємозалежність факторів і педагогічних умов розвитку
готовності до дослідницької діяльності студентів факультету
технологій.....97

Литвин А. Ф.

Вивчення зарубіжного досвіду професійної підготовки
майбутніх учителів загальнотехнічних дисциплін.....100

Лиховид О. Р.

Педагогічні умови розвитку професійної
компетентності майбутніх педагогів.....105

Лісна-Міський Н. Є.

Загальні підходи до розробки структурної моделі формування
готовності майбутніх медичних сестер-бакалаврів до професійної
діяльності на засадах праксеологічного підходу.....109

Любарець В. В.

Компетентнісний підхід – орієнтир профілізації
середньої освіти.....113

Мартинюк А. К.

Формування музичної культури студента як змістовна константа
диригентської педагогіки Миколи Колесси.....117

Мартинюк В. А., Корбут Г. М.

Операційно-діяльнісний компонент мультилінгвальних
навчально-виробничих проектів.....122

Мартинюк Т. В.

Педагогічна парадигма хорової школи Джавіда Кудусова у
контексті компетентнісного підходу в сучасній освіті.....125

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ЗАСАДИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ НА КОМПЕТЕНТІСНІЙ ОСНОВІ

**Збірник наукових праць
IV Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції**

.28 лютого 2017 р.

Частина I

Підписано до друку 03 лютого 2017 р. Формат 60x84 1/16.
Папір офсет. Гарнітура Times. Наклад 100.
Зам. № 379 . Ум. друк. арк. 5,7.
Виробник ФОП Домбровська Я.М., свідоцтво про
державну реєстрацію №2 340 000 0000 003646 від 15.07.2015 р.
08055, Київська обл., Макарівський р-он., с. Вільне,
e-mail: kalina_print@ukr.net
